

Genel Yayın: 4229

HALİL CİBRAN
KIRIK KANATLAR

ÖZGÜN ADI
LES AILES BRISÉES

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2017
SERTİFİKA NO: 40077

EDİTÖR
GAMZE VARIM

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
MEHMET CELEP

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM TEMMUZ 2018, İSTANBUL
8. BASIM EKİM 2021, İSTANBUL

ISBN 978-605-295-496-6

BASKI: DÖRTEL MATBAACILIK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
Zafer Mah. 147. Sokak 9-13A Esenyurt İstanbul
Tel. (0212) 565 11 66 Sertifika No: 40970

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla
çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr

ÇEVİREN: KENAN SARIALIOĞLU

1946'da Of/Trabzon' da doğdu. Şair, felsefeci ve çevirmen. İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nü "Materyalizm ve Ahlak" teziyle bitirdi. Aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Modern Türk Edebiyatında Şiir ve Felsefe İlişkisi" konulu doktora çalışması var. *Yalağuz* adlı toplu şiirlerinden sonra *Temmuz Sağanakları*'nı yayımladı. Hayyam'dan Cibran'a, Baudelaire'den Cioran'a, Doğu'dan, Batı'dan birçok şair ve yazarın yapıtını Türkçeye kazandırdı. Halen Mardin Artuklu Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğretim üyesi.

Modern
Klasikler
Dizisi - 118

Halil
Cibran

Kırık
Kanatlar

Çeviren: Kenan Sarıalioğlu

İçindekiler

Öndeyiş.....	1
Sessiz Melankoli.....	5
Yazgının Eli.....	9
Tapınağın Kapısında.....	13
Beyaz Meşale.....	17
Fırtına.....	21
Ateş Gölü.....	31
Ölüm Tahtının Önünde.....	47
İştar ve İsa Arasında.....	59
Kurban.....	65
Kurtarıcı.....	75

Bu kitabı
gözlerini kırpmadan güneşe bakıp,
elleri titremeden ateşi tutabilene;
bu kör dünyanın çılgınları ötesinden
Evrensel Ruh'un ezgisine
kulak vermeyi bilene;
Mary Elizabeth Haskell'a
adıyorum!

Cibran

Öndeyiş

Bir gün, aşk büyüleyici ışınlarıyla gözlerimi açtı ve ateşli parmaklarıyla ilk kez ruhuma dokundu. On sekiz yaşındaydım. Selma Karami cazibesıyla ruhumu uyandıran ve beni, günlerin düşler gibi uçup gittiği, gecelerin düğünler gibi geçip gittiği yüce duyguların o cennet bahçesine götüren kadındı. Güzelliğiyle bana Güzelliğe tapınmayı öğretti. Şefkatiyle aşkın sırlarını açtı bana. Sesiyle de manevi hayatın şüirinin ilk dizesini okudu.

Hangi erkek, gençliğinin uyuşukluğunu tatlılığı ve saflığıyla korkunç, sarsıcı ve yıkıcı bir uyanışa dönüştüren ilk kadını hatırlamaz ki? Hangi erkek o tuhaf zamanın hatırasının özlemiyle yanıp tutuşmaz ki? Hangi erkek kendi dönüşümüne tanık olmak; gizem doğuran kedere rağmen, gözyaşlarına, arzulara ve uykusuzluklara rağmen o tatlı duygularla karşılaşmak için kalbinin derinliklerinin açılıp yayıldığını görmek istemez ki?

Her erkeğin hayatının baharında apansız ortaya çıkan, yalnızlığına şüirsel bir anlam kazandıran, günlerinin boşluğunu hoş bir arkadaşlıkla, gecelerinin sessizliğini uzayan ezgilerle dolduran bir Selma'sı vardır.

Aşkın Selma'nın dudaklarından kulağıma fısıldadığını duyduğum o dönemde, doğanın etkileriyle, Kitapların ve Kutsal Kitap'ın esinleri arasında gidip geliyordum. Âdem'in cennetteki uykusu gibi, hayatım boş ve donuktu, ta ki Selma ışıktan bir sütun gibi karşıma çıkıncaya kadar... Sırlarla ve mucizelerle dolup taşan kalbimin Havva'sı oldu Selma. O, kalbime varoluşun derin doğasını öğretti ve ruhların karşısında bir ayna gibi, kalbimi büyüledi. İlk Havva'nın uysal bir Âdem'i kendi isteğiyle yeryüzü cennetinin dışına sürüklemesi gibi, Selma Karami de tatlılığıyla ve benim de gönlümün isteğiyle, beni aşkın ve saflığın cennetine alıvermişti. Ama ne yazık ki, Âdem'in başına gelen benim de başıma geldi. Onu cennetten kovalayan o ateşten kılıç, ben bir buyruğa karşı gelmeden, iyilik ve kötülük meyvesini tatmadan önce bile, keskin ağzının parlıtısıyla beni korkutup aşk cennetinden uzaklaştıran kılıca benzer.*

Bugün, o karanlık yıllar geçmişin izlerini silerken, bana bu güzel rüyadan, görünmez kanatlarıyla başımın çevresinde fırl fırl dönen, varlığımın en derin yerinden boğuk iç çekişler çıkaran, gözlerimden umutsuzluğun ve özlemin acısını damla damla akıtan acı hatıralardan başka bir şey kalmadı. Ve o güzel, tatlı Selma mavi ufukların ötesine çekip gitti; bu aşağılık dünyaya hatıra olarak acıyla inleyen yüreğimi ve servilerin gölgesinde bir mermer mezar bıraktı sadece. Sadece bu mezar ve bu yürek hatırlatıyor şimdi Selma Karami'yi. Onun tabutunu saran sessizlik, tanrıların mezar karanlığına gömdüğü sırrı ele vermeyecek, kökleri bedenleri emen servilerin uğultusu mezarın esrarını asla ortaya çıkarmayacak. Kalbimin şu siyah mürekkeple ifade edilen acıları, aşkın, güzelliğin ve ölümün kahramanları olduğu bu trajedinin hayatlerini gün ışığına çıkaracak.

* Eski Ahit'in *Yaratılış* bölümüne göre (3:24) Tanrı cennetin karşısına, hayat ağacına giden yolu gözetmeleri için ateşten bir kılıcı harelendiren melekler sınıfını, Kerubileri yerleştirmişti. (ç.n.)

Ey bugün Beyrut'a dağılmış çocukluk arkadaşlarım! Çam ormanının yanındaki o mezarın önünden geçerseniz, sessizce içeri girin, ayak sesiniz ölülerin huzurunu bozmasın, yavaş yürüyün... Selma'nın mezarı karşısında saygıyla durun ve onun bedenini saran toprağı benim için selamlayın. İç geçirerek benim adımları anın ve kendi kendinize şöyle deyin: "Zamanın acıları yüzünden denizler ötesinde sürgün olan o genç adamın umutları burada gömülü. Onun arzuları ve sevinçleri burada yok oldu, gözyaşları burada kurudu ve gülümsemesi burada uçup gitti. Bu mezarın önünde, onun karışevdası serviler ve ağlayan söğütlerle birlikte büyür. Ruhu her gece etrafta döner durur, yalnızlık perileriyle birlikte dalların gölgesinde kederli şiirler okur; daha dün hayatın dudaklarında yüce bir ezgi olan, ama bugün artık toprağın bağrında ebediyen sessiz bir sır haline gelen Selma'yı acıyla anar..."

Ey gençlik arkadaşlarım! Sevdiğiniz kadınlar adına yalvarıyorum size, kalbimin sevdiği o kadının mezarını çiçeklerle süsleyin, çünkü unutulmuş bir mezara böyle bırakacağınız bir çiçek, tanyerinin gözlerinden solgun bir gülün taçyapraklarının üzerine damlayan bir çiy damlası olacaktır.

Sessiz Melankoli

İlk gençlik anılarınız kalplerinizi mutlulukla sarıp sarmalar, gençliğinizin geçip gittiğine üzülseniz bile... Ben, azat edilmiş bir kölenin koğuşunun duvarlarını ve zincirlerinin halkalarını hatırlaması gibi hatırlarım gençliğimi. Siz çocukluk ve gençlik arasındaki o yıllardan, yaşamın ve yazgının ıstıraplarıyla alay eden bir altın çağ olarak söz edersiniz; engelleri ve bedbahtlıkları bir kanat darbesiyle geçen bir çağ gibi, çiçekli bahçelere ulaşmak için iç bulandırıcı bataklıkları aşıp geçen şu arı gibi görürsünüz o yılları. Oysa bu yıllar benim için, tam tersine, kalbimi mesken tutmuş, damarlarımda kabaran ve ben büyüdükçe büyüyen gizemli ve sessiz acılarla doluydu. Aşkın gelip de kalbimin kapılarını açtığı, köşe bucak aydınlattığı o güne kadar, benim acılarım bir türlü Bilginin dünyasına ulaşamıyordu. Aşk dilimi çözdü ve konuşmaya başladım. Gözlerimi açtı da gözyaşı döktüm. Göğsümü açtı da iç geçirdim.

Siz, oyunlarınıza ve masum fısıltılarınıza tanıklık eden kırları, meyve bahçelerini, meydanları ve sokak köşelerini hatırlarsınız. Ben de hatırlıyorum Kuzey Lübnan'daki o harika yerleri ve beni ülkemden ayıran okyanusun üstünde ne zaman gözlerimi kapatsam, o çiçekli, büyümlü ve ulu vadileri, adeta göklere ulaşmak isteyen o heybetli dağları görüyorum. Ne zaman şehirlerin gürültüsünden uzaklaşıp sessizliğe dal-

sam, derelerin uğultusunu ve dalların hışırtısını duyuyorum. Ama şimdi size sözünü ettiğim bu güzellikleri, ben bir bebeğin annesinden meme istemesi gibi, yeniden görmek istiyorum. Ruhum, kafesinin parmaklıkları arkasından, kendisine benzer öbür kuşların engin göklerde özgürce uçtuklarını gören bir şahinin çektiği acı gibi acılar çekti. Bu güzelliklerin seyri, acı bir özlem ve varlığımı coşturan buruk düşünceler içinde bıraktı beni; kalbimin çevresinde bir umutsuzluk ağı ördü. Nedenlerini bilmediğim bir melankoli duygusuyla geri dönmeksizin, şöyle bir kırlara açlamıyordum. Kalbimin daraldığını hissetmeksizin, bulutların gölgelediği günbatımına bakamıyordum. Sebebini anlayamadığım bir hüzne kapılmaksızın, ne kuş cıvıltılarını, ne de derelerin şarkılarını dinleyebiliyordum.

Cahillik hiçliğin beşiği, hiçlik de kaygısızlığın yatağıdır, denir ya... Bu, yeryüzünde ancak ölü bedenler için doğrudur. Cahillik, gerçek ve sağlam bir duyarlılıkla birlikte olduğunda, ölümden de acı olur. Olayları yoğun olarak hisseden ama onları çok iyi değerlendiremeyen duyarlı bir çocuk, güneşin altındaki en mutsuz yaratıktır, çünkü iki güç arasında bölünmüş durumdadır: Birincisi, onu yükseklere çıkarıp, ona düşlerin arasından varoluşun güzellini gösteren görünmez güçtür; öbürü, onu dünyaya bağlayıp, gözlerini tozla dolduran, içine korku salan ve karanlıklara terk eden görünür güçtür.

Melankolinin ipeksi elleri vardır, ama bileği güçlüdür. Kalbi kavrar ve yalnızlık içinde bunaltır. Melankolinin bağlaşığı olan bu yalnızlık, manevi yücelmenin de arkadaşıdır çünkü. Melankoliye ve yalnızlığa düşen genç bir adamın ruhu rüzgârda titreyen, şafakta açılan ve gece çöktüğünde de kapanan körpe bir zambak gibidir. Onun zihnini meşgul edecek etkinlikleri yoksa, oyunlarını paylaşacak arkadaşları yoksa, hayat bu genç adam için, örümcek ağlarından başka şey görmediği, sürünen böceklerin çıkardığı boğuk sestem

başka bir şey duymadığı daracık bir hapisshaneden başka ne olabilir ki.

O dönemde melankoliden başka bir şey yoktu hayatımı dolduran. Yine de eğlenme olanaklarım vardı, nasıl arkadaş bulacağımı da biliyordum. Ancak melankoli, içimde bana yalnızlığı sevdiren ve inzivayı aratan bir hastalık gibiydi. Bendeki oyun ve zevk hevesini öldürüyordu. Gençliğin kanatlarını omuzlarımdan çıkarıp alıyor; beni, düz ve parlak yüzeyine cin, peri gölgelerinin, bulutların renklerinin ve ağaç dallarının şekillerinin yansıdığı bir göle çeviriyordu; çağlayarak akıp denize bir çıkış yolu bulamayacak bir göle döndürüyordu beni.

On sekiz yaşına varıncaya kadar hayatım böyle geçti. O yıl, insanların özlemlerini, mücadelelerini, zorluklarını inceleyerek; yasalarını ve alışkanlıklarını anlamaya çalışarak dünyayı seyre daldığım bir doruk noktası gibi oldu benim için. O yıl, ikinci kez doğdum. Çünkü etrafına neşe saçan, umutsuzluktan yaratılmayan ve aşkın elleriyle düşlerin beşiğine konulmayan bir insan, hayatı boyunca varoluş kitabında boş bir sayfa olarak kalacaktır.

O yıl, yüce bir güzelliğe sahip bir sevgilinin bakışıyla tekrar hayata döndüm. Melekler bu kadının gözleriyle bakıyorlardı bana; ben de, aynı zamanda şeytanların suçlu bir adamın kalbinde bağırıp çağırdıklarını görüyordum. Hayatın güzellikleri ve çirkinlikleri arasında bu melekleri ve şeytanları görmeyen kişi, ruhunu bilgiden, yüreğini duygulardan uzak tutacaktır.

Yazgının Eli

O olağandışı yılın ilkbaharında Beyrut'taydım. Nisan ağaçları yeniden canlandırmıştı. Kentin bahçelerinde çiçekler ve otlar, yeryüzünden gökyüzüne açılan sırlar gibi açılıp büyüyordu. Badem ve elma ağaçları, sanki doğa tarafından şairlere esin kaynağı olsun diye gönderilmiş, hoş kokulu ve ak giysilere bürünmüş su perileri ve gelinler gibiydiler; evleri kuşatmışlardı.

İlkbahar her yerde güzeldir, ama Suriye'de* olağanüstü bir güzelliktedir. O, hızlıca yolculuk eden, ama göklerde süzülen kralların ve ermişlerin ruhlarıyla konuşmak üzere Suriye'ye vardığında gezisini yavaşlatan bilinmeyen bir tanrının ruhudur. Yahudiye'nin ırmaklarıyla birlikte Süleyman'ın şarkılarını söyleyen, Lübnan'ın sedirleriyle eski zaferin hatıralarını yâd eden mutlu bir nefestir.

Kış çamurundan, yaz tozundan temizlenmiş Beyrut kenti ilkbaharda, öteki mevsimlere göre, çok daha güzeldir. Yağmurlardan sonra ve hava ısınmadan önce, ırmakların dupduru sularından çıkıveren ve güneşin tatlı ışınlarıyla kurulan bir denizkızı gibidir.

Baş döndürücü bir nisan esintisinin kenti hafifçe okşadığı bir gün, kalabalığın gürültüsünden uzak bir evde oturan bir

* Cibran'ın bu romanı yayımladığı 1912 yılında, Lübnan henüz bir devlet değildi; Lübnan'ın da içinde bulunduğu çevre ülkeler "Suriye" olarak adlandırılıyordu. (ç.n.)

dostumu ziyarete gittim. Biz özlemlerimizden ve beklentilerimizden söz edip konuşmaya dalmışken, seçkin bir adam içeri girdi. Altmış yaşlarındaydı, giyimi kuşama sadeydi ve yüzünün kırışıkları ona bir ağırbaşlılık kazandırıyor ve saygı uyandırıyor. Ben onu selamlamak üzere büyük bir saygıyla ayağa kalktım; dostum onu bana Faris Karami diye tanıttı, sonra birkaç övücü söz de ekleyerek benim adıma ona söyledi. Ak saçlı yaşlı adam bana dikkatle baktı ve sanki çoktan unuttuğu eski bir anıyı hatırlamak istercesine, başını iki elinin arasına aldı. Sonra sevgiyle gülümseyerek şöyle dedi: “Sen benim bir gençlik arkadaşımın oğlusun. Seni görmek beni çok mutlu etti ve senin şahsında babanı yeniden bulacağımı umut ediyorum!”

Bu sözlerden çok etkilenmişim; fırtına kopmadan önce içgüdüleriyle yuvasına yönelen bir kuş gibi, güvenle beni ona doğru iten gizli bir çekim hissettim! Oturunca, babamla olan dostluğundan söz etti, gençlik dönemlerini hatırladı, bugün kalbinde gömülü olan eski günleri anlattı. Yaşlı insanlar, bir yabancının ülkesine geri dönmek istemesi gibi, gençlik günlerini hatırlamaya bayılırlar. Bir şairin en güzel şiirini okumaktan zevk duyması gibi, onlar da çocukluk anılarını anlatmaktan büyük bir haz duyarlar. Şu an, onlara göre çok hızlı akıp geçtiği için, gelecek de onlara sisler içindeki batış ve mezar gibi görüldüğü için, çocukluk hikâyelerini zihinlerinde hep canlı tutarlar.

Çayırların üstündeki ağaç gölgeleri gibi geçen bir saatlik sohbet ve anılardan sonra, Faris Karami gitmek üzere kalktı. Ben selamlamak için ona yaklaşırken, o sol elini omzuma koydu ve sağ elimi sıkarak şöyle dedi: “Babanı yirmi yıldır görmedim. Umarım ki, bu uzun boşluğu, sen beni sık sık ziyaret ederek doldurursun.” Ben de, babam için bu kadar değerli olan dostuna karşı evlatlık görevimi yerine getireceğime söz vererek, minnetle, başımı eğdim.

Yaşlı adam evden ayrıldığında, ondan biraz daha söz